

Rettelsesblad

Erstatter forslag af 14.03.2017.

(Der er foretaget rettelser i § 10, stk. 2 samt redaktionelle ændringer jf. lovteknisk notat af 24. marts 2017 fra Bureau for Inatsisartut)

Bilag 1

Høringssvarnotat

Forslaget blev sendt i høring den 2. januar 2017 med høringsfrist den 7. februar 2017.

Forslaget blev sendt i høring til følgende:

Formandens Departement, Finansdepartementet, Råstofdepartementet, Departementet for Kommuner, Bygder, Yderdistrikter, Infrastruktur og Boliger, Departementet for Fiskeri og Fangst, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Energi, Departementet for Sundhed, Departementet for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke, Departementet for Selvstændighed, Natur, Miljø og Landbrug, KANUKOKA, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, Det Sociale Ankenævn, Inooqat, KNIPK, Sugisaq, KTK, Sukorseq, Landsforeningen Autisme, kreds Grønland, Angajoqqaatigiit (Forældreforening til børn med ADHD og/eller autisme), MIO, Kattuffiat Utoqqaat Nipaat, ISI, Neriuffiit Kattuffiat, Nuummi Gigttertut Peqatigiiffiat (Gigtforeningen i Nuuk), NIISIP, AK, SIK, NPK, IMAK, Institut for Menneskerettigheder, Grønlands Råd for Menneskerettigheder

Forslaget blev offentliggjort den 18. januar 2017 på www.Naalackersuisut.gl – Høringsportalen.

Alle høringssvar er i deres helhed medsendt til det behandlende udvalg i Inatsisartut

I det følgende behandles høringssvarene og de forslag til ændringer, der er indkommet. Høringssvarene er gengivet i deres helhed og med bemærkninger fra Naalackersuisut hertil.

Institut for Menneskerettigheder

Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen har ved e-mail af 3. januar 2017 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til et udkast til et forslag til lov om en Handicaptalsmand.

Institut for Menneskerettigheder finder det meget positivt, at Naalackersuisut fortsat igangsætter initiativer, der skal styrke fokus på og indsatsen for at beskytte og fremme

rettighederne for personer med handicap. Naalakkersuisuts redegørelse om status på handicapområdet fra 2016, som instituttet gav høringsvar til 29. juni 2016, vidnede om, at Naalakkersuisut har en ambitiøs tilgang til gennemførelsen af FN's Handicapkonvention. Den ventede åbning i 2017 af det ny handicapcenter i Sisimiut bidrager på samme måde til et indtryk af, at Naalakkersuisut ønsker at investere store ressourcer i at højne indsatsen på området.

Sammenfatning

Sammenfattende anbefaler instituttet, at Naalakkersuisut:

- i bemærkningerne til udkastet til lovforslag nøjere præciserer, hvilke opgaver handicaptalsmanden forventes at løfte i lyset af den rolle, som instituttet og Grønlands Råd for Menneskerettigheder skal varetage efter FN's Handicapkonventions artikel 33(2).
- i udkastet til lovforslag og forslaget bemærkninger præciserer, hvilke opgaver handicaptalsmanden forventes at løfte i lyset af den rolle, som handicapcenteret i Sisimiut forventes at have.
- overvejer at tage initiativ til at ændre Inatsisartutloven om Grønlands Råd for Menneskerettigheder, således at der gives mulighed for, at handicaptalsmanden kan blive optaget som medlem af rådet.
- i bemærkningerne til udkastet til lovforslag nærmere redegør for forholdet til blandt andet Grundloven, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og persondataloven i forhold til de bestemmelser, som giver talsmanden ret til adgang hos private uden retskendelse og pligt for private til udlevering af oplysninger til talsmanden.

I det følgende redegøres nærmere for instituttets anbefalinger:

Forholdet til andre aktører på handicapområdet bør beskrives nøjere

En politisk uafhængig handicaptalsmand vil blandt andet kunne bidrage til at fastholde et stadigt fokus hos myndighederne på de udfordringer, som personer med handicap har i Grønland. Tilsvarende vil en handicaptalsmand blandt andet kunne bidrage værdifuldt i samfundsdebatten, medvirke til at oplyse befolkningen om handicaprelaterede problemstillinger og til at nedbryde tabuer forbundet med handicap.

Dette kræver imidlertid et klart mandat, der ikke overlapper unødigt med andre aktører på området.

Det fremgår blandt andet af udkastet til lovforslag (§ 4, stk. 1-3, idet ikke alle talsmandens opgaver er oplyst nedenfor), at talsmanden skal

- yde råd og vejledning til personer med handicap om deres rettigheder og klageadgang;
- yde råd og vejledning til offentlige myndigheder, offentlige og private institutioner samt organisationer og foreninger m.v. og privatpersoner om spørgsmål, der vedrører vilkår, rettigheder og klageadgang for personer med handicap;

- vurdere de forhold, personer med handicap lever under, ud fra bestemmelserne og intentionerne i FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap;
- indsamle og systematisere relevante data og allerede eksisterende undersøgelser, rapporter, forskningsresultater, evalueringsrapporter, statistik, forsøgsresultater m.v. om vilkår for personer med handicap;
- ajourføre oplysninger om vilkår for personer med handicap samt udvikle ny viden om vilkår for personer med handicap.

I bemærkningerne til udkastet er der redegjort for opgavefordelingen mellem talsmanden og Ombudsmanden for Inatsisartut og mellem talsmanden og domstolene samt de administrative myndigheder.

Det er imidlertid ikke klart, i hvilket omfang handicaptalsmandens funktion overlapper med den funktion, som instituttet varetager sammen med Grønlands Råd for Menneskerettigheder efter FN's Handicapkonvention (artikel 33(2)). I overensstemmelse med konventionen har Naalakkersuisut udpeget instituttet og rådet til sammen at fremme, beskytte og overvåge gennemførelsen af konventionen i Grønland.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, punkt 1.1, side 3, at handicaptalsmandsinstitutionen i lyset af instituttets og rådets rolle ”ikke vil skulle monitorere, at lovgivning og praksis er i overensstemmelse med de forpligtelser, Grønland har i henhold til FN's Konvention om rettigheder for personer med handicap.”

Talsmandens aktiviteter må forudsætte, at talsmanden i et vist omfang overvåger (monitorerer), om lovgivningen og praksis er i overensstemmelse med handicapkonventionen. Dette er grundlaget for, at talsmanden skal kunne udfylde sine funktioner som oplyst ovenfor, herunder vurdere forhold ud fra konventionen og yde rådgivning til offentlige og private om rettigheder og vilkår.

Det fremgår af udkastet (§ 4, stk. 4), at handicaptalsmanden skal inddrage andre interessenter på handicapområdet i dette arbejde, når det er relevant og muligt. Instituttet ser således frem til, at instituttet og Grønlands Råd for Menneskerettigheder bliver inddraget i handicaptalsmandens arbejde.

Til orientering kan det oplyses, at instituttet og rådet som led i sit fælles mandat efter FN's Handicapkonvention i 2017-2018 har vedtaget at iværksætte en kortlægning af udfordringer for personer med handicap i samarbejde med civilsamfundet; forbedre videns- og datagrundlaget, herunder identificere indikatorer for gennemførelsen af konventionen; samt kortlægge behovet for kapacitetsopbygning hos myndigheder, institutioner og civilsamfundet.

- Instituttet anbefaler, at Naalakkersuisut i bemærkningerne til udkastet til lovforslag nøjere præciserer, hvilke opgaver handicaptalsmanden forventes at løfte i lyset af den rolle som

instituttet og Grønlands Råd for Menneskerettigheder skal varetage efter FN's Handicapkonventions artikel 33(2).

Svar:

Handicaptalsmandsinstitutionen og handicaptalsmanden er politisk uafhængige og indgår ikke i noget politisk eller administrativt hierarki. Handicaptalsmandsinstitutionen og handicaptalsmanden er ikke undergivet instruktionsbeføjelser.

Handicaptalsmandsinstitutionen og handicaptalsmanden repræsenterer personer med handicap og skal i deres virke tage udgangspunkt i disses vilkår.

Handicaptalsmandsinstitutionen og handicaptalsmanden skal være et proaktivt bidrag til at fremme og styrke rettighederne for personer med handicap. Handicaptalsmandsinstitutionen og handicaptalsmanden skal i deres virke skabe offentlig debat og bidrage til at opretholde løbende politisk opmærksomhed på rettigheder for personer med handicap.

Handicaptalsmanden vil ikke skulle overvåge, om lovgivning og praksis er i overensstemmelse med de forpligtelser, Grønland har i henhold til FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.

Det er vurderingen, at de overlappende kompetencer næppe vil give problemer i praksis. Der er herved lagt vægt på, at fokus for Handicaptalsmandsinstitutionen og handicaptalsmanden skal være personer med handicap og arbejdet med at få synliggjort deres situation og rettigheder. Handicaptalsmandsinstitutionen og handicaptalsmanden skal så vidt muligt søge at anvende Institut for Menneskerettigheder og Grønlands Råd for Menneskerettigheder's viden og kundskaber om FN's konvention om rettigheder for personer med handicap som grundlag for arbejdet.

Det fremgår heller ikke klart af bemærkningerne til udkastet, hvordan grænsen skal trækkes mellem opgaver, der skal varetages af den politisk uafhængige talsmand, og de, der skal varetages af selvstyrets handicapcenter i Sisimiut. En del af de opgaver, som er nævnt ovenfor, må også formodes at skulle varetages af handicapcenteret, herunder særligt rådgivning og vejledning om spørgsmål, der vedrører vilkår, rettigheder og klageadgang. Det er godt, at der kommer flere aktører på handicapområdet, men med to offentligt etablerede instanser på samme område bør der være klarhed over opgavefordelingen.

- Instituttet anbefaler, at Naalakkersuisut i udkastet til lovforslag og forslagets bemærkninger præciserer, hvilke opgaver handicaptalsmanden forventes at løfte i lyset af den rolle som handicapcenteret i Sisimiut forventes at have.

Svar:

Den politisk uafhængige handicaptalsmand varetager opgaver, der tager udgangspunkt i de rettigheder, som borgere med handicap har efter FN's handicapkonvention, mens det landsdækkende handicapcenter, som etableres af Naalakkersuisut, varetager handicapfaglige anliggender, f.eks. vedligeholdelsestræning, handicapfaglig rådgivning af personer med handicap og deres pårørende og øvrige netværk, f.eks. mht. indretning af egen bolig, muligheder for at søge hjælp efter handicaplovgivningen mv. IPIS's opgaver overgår til det landsdækkende handicapcenter, når dette åbner efteråret 2017, hvorefter IPIS ophører.

Talsmanden bør være medlem af Grønlands Råd for Menneskerettigheder

I forlængelse af bemærkningerne ovenfor om nødvendigheden af at beskrive forholdet til andre aktører nøjere, bør det overvejes at knytte talsmanden tættere til Grønlands Råd for Menneskerettigheders arbejde. Det bør således overvejes at give mulighed for, at handicaptalsmandsinstitutionen, ligesom MIO/børnetalsmandsinstitutionen, kan være medlem af Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

Dette ville medføre, at handicaptalsmanden naturligt ville blive en del af det arbejde, som Institut for Menneskerettigheder og Grønlands Råd for Menneskerettigheder løfter i kraft af deres rolle efter FN's Handicapkonvention, som beskrevet ovenfor.

- Instituttet anbefaler, at Naalakkersuisut overvejer at tage initiativ til at ændre Inatsisartutloven om Grønlands Råd for Menneskerettigheder, således at der gives mulighed for at handicaptalsmanden kan blive optaget som medlem af rådet.

Svar:

Institut for Menneskerettigheders forslag er videregivet til Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen som ressortansvarlig for Grønlands Råd for Menneskerettigheder. Forslaget vil indgå i senere overvejelser om ændring af Inatsisartutlov om Grønlands Råd for Menneskerettigheder. Det vil skulle overvejes, hvorledes personer med handicap bedst opnår repræsentation i Grønlands Råd for Menneskerettigheder. Det vil tillige skulle overvejes, hvordan Handicaptalsmandsinstitutionen og handicaptalsmanden sikres bedst muligt udbytte af samarbejdet med Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

Forholdet til grundloven og menneskeretten bør belyses for adgang uden retskendelse og videregivelse af oplysninger

Det fremgår af udkastets § 10, stk. 1-2, at handicaptalsmanden mod forevisning af legitimation og uden retskendelse har fri adgang til offentlige og private institutioner samt foreninger og organisationer m.v. for personer med handicap. De pågældende skal, uagtet deres tavshedspligt, videregive de oplysninger til handicaptalsmanden, som er nødvendige til udførelse af handicaptalsmandens opgaver i henhold til denne lov, medmindre det strider mod anden lov.

Denne adgang til oplysninger svarer så vidt instituttet kan se til tilsvarende bestemmelser i § 12 i loven om børnetalsmand og et børneråd (Inatsisartutlov nr. nr. 11 af 22. november 2011).

Grundlovens § 72 beskytter retten til privatliv. Bestemmelsen indebærer, at ”husundersøgelse, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden må, hvor ingen lov hjemler særegen undtagelse, alene ske efter en retskendelse.”

Retten til respekt for privatlivet er derudover beskyttet i en række FN konventioner, blandt andet FN’s konvention om borgerlige og politiske rettigheder (ICCPR), FN’s konvention om barnets rettigheder (Børnekonventionen) og FN’s konvention om rettigheder for personer med handicap (Handicapkonventionen).¹

Endelig er retten til respekt for privatlivet beskyttet i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8. Bestemmelsen beskytter retten til respekt for privat- og familieliv, herunder hjemmet og privat kommunikation, men også personoplysninger. Beskyttelsen er ikke absolut, og der kan foretages indgreb i retten, hvis indgrebet har lovhjemmel, forfølger et legitimt formål og er nødvendigt i et demokratisk samfund (proportionalt). Kravet om lovhjemmel indebærer krav til, at indgrebet er tilstrækkeligt afgrænset og forudsigeligt.

Beskyttelsen af personoplysninger er i øvrigt tæt forbundet med reglerne om databeskyttelse. Lov om behandling af personoplysninger (persondataloven) er trådt i kraft for Grønland per 1. december 2016 (anordning nr. 1238 af 14. oktober 2016).

Uanset at Inatsisartut tidligere har vedtaget lignende bestemmelser, skal instituttet bemærke, at det er en adgang til lokaler og oplysninger, som er meget vidtgående, idet den også omfatter blandt andre private organisationer m.v. I bemærkningerne til lovforslaget er der ikke nærmere redegjort for bestemmelsernes forhold til kravene i blandt andet Grundloven og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Der er heller ikke i udkastet redegjort for forholdet mellem loven om handicaptalsmanden og persondataloven.

- Instituttet anbefaler, at Naalakkersuisut i bemærkningerne til udkastet til lovforslag nærmere redegør for bestemmelsernes forhold til blandt andet Grundloven, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og persondataloven.

Svar:

Bestemmelsen er ændret. Private organisationer m.v. er udgået.

¹ ICCPR, artikel 17, Børnekonventionens artikel 16 og Handicapkonventionens artikel 22.

Bemærkningerne til forslaget § 10 er suppleret med oplysning om § 72 i Grundloven, artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og persondataloven.

Det sociale Ankenævn

Det Sociale Ankenævns sekretariat skal herved fremkomme med bemærkninger til Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx.xxx 2017 om Handicaptalsmand.

Generelt

Det Sociale Ankenævns sekretariat finder forslaget i sin helhed positivt og finder det i særdeleshed positivt, at Naalakkersuisut som led i implementeringen af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap (herefter handicapkonventionen) nedsætter en Handicaptalsmandsinstitution.

Forslaget omhandler personer med handicap. Der ses ikke i lovforslaget eller i bemærkningerne en henvisning til, hvornår en person har et handicap.

Det anbefales, at der anvendes samme definition som i handicapkonventionens art 1. Det er bemærket, at det fremgår af § 1, stk. 2, i forslaget, at baggrunden for Inatsisartutloven er handicapkonventionen, men for at sikre udbredelsen af kendskabet til konventionens indhold, kan en definition med fordel medtages.

Svar:

Definitionen i artikel 1 i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap er tilføjet i bemærkningerne til § 1, stk. 2.

Det fremgår af bemærkningerne punkt 1.1: ”Naalakkersuisut finder, at FN's Handicapkonvention skal være det centrale ved nærværende lovgivning om støtte til personer med handicap”

Det foreslås, at formuleringen ændres, da dette kan give anledning til forvirring om, hvorvidt der menes en eventuelt forestående ændring af den nugældende Landstingsforordning nr. 7 af 3. november 1994 om hjælp til personer med vidtgående handicap med senere ændringer.

Svar

Bemærkningerne er præciseret.

- Ad § 4, stk. 1: Det fremgår af bestemmelsen, at Handicaptalsmanden skal arbejde på at fremme offentlige og private rettigheder og interesser for personer med handicap samt rette fokus på og informere om vilkår i samfundet for personer med handicap.

Det foreslås, at der bruges en anden formulering end offentlige og private rettigheder, eller såfremt formuleringen ønskes, at det i bemærkningerne uddybes, hvad der nærmere menes med offentlige og private rettigheder.

Svar:

Forslagets § 4, stk. 1, og bemærkningerne hertil er præciseret.

- Ad § 8: Det foreslås, at der i bestemmelsen eksplicit indsættes krav til, hvorledes Handicaptalsmandens skriftlige beretning skal offentliggøres. Dette henset til handicapkonventionens artikel 9 omhandlende tilgængelighed.

Svar:

Det er præciseret, at offentliggørelse skal ske på Handicaptalsmandens hjemmeside. Det er herved forudsat, at Handicaptalsmanden – naturligtvis - opretter sin egen hjemmeside.

- Ad § 10: Det foreslås, at det fremgår af bestemmelsen, hvad der nærmere menes med offentlige og private institutioner samt foreninger og organisationer.

Svar:

Bestemmelsen er ændret. Private organisationer m.v. er udgået

Bemærkningerne til forslagets § 10 er suppleret med oplysning om § 72 i Grundloven, artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og persondataloven.

- Ad § 12, stk. 5, jf. § 14: Det bør fremgå af § 14, at tavshedspligten tillige gælder eventuelle eksterne fagpersoner tilknyttet Handicaptalsmandsinstitutionen.

Svar:

Forslagets § 12, stk. 5, er præciseret således, at der kan ske ansættelse af medarbejdere på tidsbegrænsede vilkår til varetagelse af specifikke opgaver. Medarbejdere ansat i Handicaptalsmandsinstitutionen vil virke inden for den offentlige forvaltning og have tavshedspligt i henhold til de gældende regler om personer, der virker indenfor den offentlige forvaltning, jf. herved § 28 i Landstingslov om sagsbehandling i den offentlige forvaltning.

- Ad § 13, jf. bemærkningerne s. 26: I afsnittet, der starter med ”I de tilfælde [...]” bør § 19 ændres til § 14.

Svar:

Rettet.

- Ad § 13, stk. 2, jf. bemærkningerne s. 27: Det bør fremgå direkte af loven, og ikke alene af bemærkningerne, at Handicaptalsmandens virksomhed er direkte omfattet af landstingsloven om offentlighed i forvaltningen (offentlighedsloven).

Svar:

Landstingslov om offentlighed i forvaltningen gælder for al virksomhed, der udøves af den offentlige forvaltning under Grønlands Hjemmestyre og kommunerne, jf. lovens § 1, stk. 2.

Det fremgår af § 2, stk. 2, i forslag til Inatsisartutlov om Handicaptalsmand, at Handicaptalsmandsinstitutionen er en politisk uafhængig institution under Grønlands Selvstyre.

Handicaptalsmandsinstitutionen og Handicaptalsmanden er en institution under Grønlands Selvstyre og en del af den offentlige forvaltning. Handicaptalsmandsinstitutionen og Handicaptalsmanden er politisk uafhængige og er ikke undergivet instruks i deres faglige virke. Handicaptalsmandsinstitutionen og Handicaptalsmanden er imidlertid fortsat en del af den offentlige forvaltning under Grønlands Selvstyre.

NIISIP

Socialrådgiverforeningen NIISIP ser positivt på etableringen af en handicaptalsmand i Grønland. NIISIP støtter og er varm fortaler for, at personer med handicap har et sted at henvende sig til, for at få råd og vejledning om deres rettigheder og klageadgang.

De offentlige myndigheder, hvor en stor del af de grønlandske socialrådgivere er beskæftiget, vil ligeledes have mulighed for at søge råd og vejledning, hvilket kan være medvirkende til at løfte vidensniveauet på området.

Viden- og Rådgivningscenter om Handicap IPIS er en etableret afdeling under Departement for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen og varetager nogle af de samme funktioner som den kommende handicaptalsmand. Det bør derfor tydeligt fremgå, i hvilket omfang disse to organisationer samarbejder, og hvor de adskiller sig, idet det for borgerne og for socialrådgiverne, som varetager sagsbehandling i handicapsager, er noget utydeligt, hvordan de, IPIS og Handicaptalsmanden, skal bruges i praksis.

Svar:

Den politisk uafhængige handicaptalsmand varetager opgaver, der tager udgangspunkt i de rettigheder, som borgere med handicap har efter FN's handicapkonvention, mens det landsdækkende handicapcenter, som etableres af Naalakkersuisut, varetager handicapfaglige anliggender, f.eks. vedligeholdelsestræning, handicapfaglig rådgivning af personer med handicap og deres pårørende og øvrige netværk, f.eks. mht. indretning af egen bolig, muligheder for at søge hjælp efter handicaplovgivningen mv. IPIS's opgaver overgår til det landsdækkende handicapcenter, når dette åbner efteråret 2017, hvorefter IPIS ophører.

Handicaptalsmanden og dermed handicaptalsmandsinstitution i Grønland, skal have særligt fokus på vilkår for udsatte personer med handicap, med særlige behov, hvor personer med handicap kan søge råd og vejledning, så de kan drage fordel af de rettigheder, de har, - derfor vil det have stor betydning for børn og unge, at de tydeligt kan se, hvordan handicaptalsmanden og børnetalsmanden samarbejder om børns rettigheder, og hvor de adskiller sig, idet det for børn og unge med handicap, kan virke noget utydeligt, hvor de skal henvende sig.

Svar:

Den politisk uafhængige handicaptalsmand varetager opgaver, der tager udgangspunkt i de rettigheder, som borgere med handicap har efter FN's handicapkonvention, mens det landsdækkende handicapcenter, som etableres af Naalakkersuisut, varetager handicapfaglige anliggender, f.eks. vedligeholdelsestræning, handicapfaglig rådgivning af personer med handicap og deres pårørende og øvrige netværk, f.eks. mht. indretning af egen bolig, muligheder for at søge hjælp efter handicaplovgivningen mv. IPIS's opgaver overgår til det landsdækkende handicapcenter, når dette åbner efteråret 2017, hvorefter IPIS ophører.

MIO

Jeg har den 3. januar 2017 modtaget høringsmateriale vedr. forslag til Inatsisartutlov om handicaptalsmand. Jeg vil derfor takke mange gange for at være part i denne høring, der har stor betydning for børn og unge i Grønland, samt betydning for mit arbejde som Børnetalsmand.

I mit virke som Børnetalsmand arbejder jeg også for, at børn og unge med handicap får deres rettigheder opfyldt, og ser et stort behov for at området for handicap styrkes i vores land. Derfor gør det mig glad, at man ønsker at nedsætte en institution til varetagelse af dette område.

Børn og unge med handicap har ret til et indholdsrigt og menneskeværdigt liv under forhold, der sikrer værdighed, fremmer selvtillid og medvirker til aktiv deltagelse i samfundet (FN's Konvention om Barnets Rettigheder, artikel 23).

Overordnet kan jeg læse, at institutionen for Handicaptalsmanden, med få undtagelser, tager udgangspunkt i samme model, man har benyttet til Børnetalsmandsinstitutionen. Mine bemærkninger kommer til at tage udgangspunkt i de erfaringer (og udfordringer) jeg (MIO) har gjort mig (sig) hidtil.

Bemærkninger til lovforslaget

§ 1: Området for personer med handicap er meget stort. "Personer med handicap" gælder voksne som børn og unge, personer med psykisk og fysisk handicap eller begge, samt førtidspensionister. Jeg håber, der tages højde for omfanget af ressourcer, dette vil kræve, både personalemæssigt og økonomisk. Set i forhold til MIO's finanslovsbevilling og antal

medarbejdere, virker bevillingen til Handicaptalsmandsinstitutionen (personale, opgaver, vidensindsamling) lavt sat.

Svar:

Forslag til Inatsisartutlov om Handicaptalsmand er udarbejdet på baggrund af Inatsisartut's vedtagelse af beslutningsforslag FM 2016/37 om at oprette en talsmandsinstitution for personer med handicap. De økonomiske rammer for handicaptalsmanden for 2017 er fastlagt i Inatsisartutlov nr. 36 af 12. december 2016 om Finanslov for 2017. De fremtidige økonomiske rammer for handicaptalsmanden beror på forhandlingerne i Inatsisartut om finanslovene for kommende år.

§3: Åremålsbeskikkelsen er på tre år. Baseret på mine og tidligere Børnetalsmands erfaringer, er denne periode relativt kort, og det anbefales, at man forlænger åremålsansættelsen med et eller to år, som man f.eks. gør for børneombudsmand i andre nordiske lande. Vi ved, at administration, fondsøgninger, politiske beslutninger m.v. hurtigt kan tage en del tid. I løbet af tre år man sidder som talsmand, kan man igangsætte mange initiativer og projekter, men grundet forskellige deadlines og feedback, er det ikke sikkert, man kan færdiggøre sine indsatser. Dette kan bevirke, at de oprindelige målsætninger med forskellige indsatser ikke gennemføres som først planlagt. Ligesom det kan påvirke tilliden, befolkningen har til dig som talsmand, særligt den målgruppe man arbejder for (børn for mit vedkommende og personer med handicap i dette tilfælde).

Svar:

Den foreslåede periode på 3 år opretholdes uændret. Der er mulighed for at forlænge hvervet med yderligere 3 år.

Der lægges afgørende vægt på, at hvervet som Handicaptalsmand ikke bliver en administrativ stilling. Hvervet som Handicaptalsmand kræver et betydeligt personligt engagement og en vilje til at gå forrest. Handicaptalsmanden vil som en del af hvervet skulle kunne anfægte centrale lands- og kommunalpolitiske prioriteringer og administrative rutiner og dispositioner. Det er hårdt og krævende. Det må sikres, at Handicaptalsmandsinstitutionen altid er besat med kræfter, der kan tage de nødvendige diskussioner.

§ 4: Handicaptalsmandens opgaver (der ligner Børnetalsmandens) er mange og forskellige. Det er vores erfaring i MIO, hvor vi sidder undertegnede og fire medarbejdere i sekretariatet, at omfanget af opgaver ikke matcher antallet af medarbejdere. Rådgivning og vejledning, samt vidensindsamling og formidling af disse kræver flere ansatte. Rejser rundt i landet, for at opnå viden om forhold for (her) personer med handicap, er ligeledes omkostningsfuldt. Set i forhold til finanslovsbevillingen på 2,5 mio. kr. (jf. økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige) og tiden, man skal benytte til at søge eksterne midler (jf. § 15, stk.2) for at opfylde de lovmæssige opgaver, anbefales det, at man drøfter detaljer

(omfang) i nærværende paragraf, såsom ajourføring af oplysninger om vilkår, systematisering af data, udvikling af ny viden osv.

Udgifter forbundet med ansættelse af fagligt uddannede medarbejdere (jf. omskrevne ekspertviden s. 4 under de Almindelige bemærkninger) og/eller tilknytning af eksterne fagpersoner (§ 12), vil hurtigt opbruge de midler, der tildeles institutionen via finanslovsbevillingen.

Svar:

Forslag til Inatsisartutlov om Handicaptalsmand er udarbejdet på baggrund af Inatsisartut's vedtagelse af beslutningsforslag FM 2016/37 om at oprette en talsmandsinstitution for personer med handicap. De økonomiske rammer for handicaptalsmanden er for 2017 fastlagt i Inatsisartutlov nr. 36 af 12. december 2016 om Finanslov for 2017. De fremtidige økonomiske rammer for handicaptalsmanden beror på forhandlingerne i Inatsisartut om finanslovene for kommende år.

Kommentarer til de Almindelig bemærkninger

1.1 Forslagets baggrund: Det er positivt, at FN's Handicap konvention skal være omdrejningspunkt for lovgivningen. Borgere med handicap skal på lige fod med andre have adgang til sundhed, uddannelse, arbejde og politisk medbestemmelse. Grønland er – som beskrevet – forpligtet til, at fremme disse muligheder. Lige sådan gør det mig glad, at se menneskesynet: at personer med handicap ikke defineres ud fra deres handicap, men ses i kraft af de barrierer, der er i mødet mellem personen og det omkringliggende samfund.

Side 3 nederst: I forhold til trekantssamarbejdet mellem GRM, IMR og departementet samt inddragelsen af eksisterende organisationer; finder jeg det særdeles vigtigt at nævne IPIS Viden- og rådgivningscenter om handicap. IPIS sidder med en stor viden og flere erfaringer om, hvilke forhold Grønland kan forbedre sig på i forhold til FN's Handicapkonvention.

Svar:

IPIS, Viden- og rådgivningscenter om handicap er en institution under Grønlands Selvstyre, Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen. IPIS's opgaver flyttes ind i det landsdækkende handicapcenter, som åbner efteråret 2017. Departementet vil inddrage Det landsdækkende handicapcenter i arbejdet med overvågning af konventionens gennemførelse.

Side 6 øverst: At indsamle, udvikle og formidle viden på nationalt plan om en bestemt målgruppe kræver mange ressourcer. MIO har opbygget en del erfaringer med dette, hvor rejser rundt i landet har givet en stor viden om forhold, der vedrører FN's Konvention om Barnets Rettigheder. MIO anbefaler, at departementet støtter den kommende Handicaptalsmandsinstitution i varetagelsen af dette område.

Svar:

De økonomiske rammer for handicaptalsmanden er for 2017 fastlagt i Inatsisartutlov nr. 36 af 12. december 2016 om Finanslov for 2017. De fremtidige økonomiske rammer for handicaptalsmanden beror på forhandlingerne i Inatsisartut om finanslovene for kommende år.

Handicaptalsmandsinstitutionen og Handicaptalsmanden er ansvarlige for at tilrettelægge deres virksomhed. Handicaptalsmanden kan som led i sin virksomhed trække på viden og erfaring fra Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen og Det landsdækkende handicapcenter.

MIO mener endnu, at der bør tilføjes et yderligere punkt ”Konsekvenser for børn og unge”. Grønland har tilsluttet sig FN’s Konvention om Barnets Rettigheder for mere end tyve år siden og skal derved sikre sig, at foranstaltninger i offentligt eller privat regi, der vedrører børn og unge, sætter disses tarv i første række. Til inspiration benytter man ”Børnekonsekvensberegninger” i flere skandinaviske lande.

Svar:

Forslag til Inatsisartutlov om Handicaptalsmand bidrager til at fremme og sikre rettighederne for personer med handicap og herunder børn og unge med handicap.

Forslag til Inatsisartutlov om Handicaptalsmand er udarbejdet på grundlag af Lovtekniske retningslinier for udarbejdelse af regler i Grønlands Selvstyre. Der er medtaget afsnit om forslagetets konsekvenser for borgerne.

KANUKOKA

KANUKOKA takker for muligheden for at afgive høringssvar. Høringssvaret er afgivet efter indhentede udtalelser fra medlemskommunerne.

Det fremgår af lovforslagets § 1, at formålet med loven er at skabe rammer for at fremme rettigheder og interesser i samfundet for personer med handicap, og sætte fokus på at informere om vilkårene herfor i samfundet.

KANUKOKA ser med tilfredshed på, at Naalakkersuisut prioriterer sikringen af handicappedes rettigheder, men landsforeningen er ikke overbevist om, at etableringen af et administrativt organ til dette formål i den form, som lovforslaget lægger op til, er den rigtige vej at gå.

Det fremgår af forslaget, at en handicaptalsmand skal være talerør for handicappedes rettigheder og interesser, og at det alt afgørende vil være engagement og profilering.

På dette punkt er KANUKOKA for så vidt enig, idet kravet ikke alene må være at følge handicapkonventionen og den lovgivning der er udstedt af Naalakkersuisut, men også at sikre, at handicappede i samfundet behandles ud fra en kulturforståelse og de dagligdag barrierer der eksisterer, grundet de særlige geografiske, demografiske og infrastrukturelle forhold i landet.

Men det er grundlæggende KANUKOKA's vurdering, at der i første række bør prioriteres den længe planlagte revision af hele handicaplovgivningen, førend man tager stilling til, om der er behov for at etablere et nyt administrativt organ i form af en handicaptalsmandsinstitution.

Svar:

Forslag til Inatsisartutlov om Handicaptalsmand er udarbejdet på baggrund af Inatsisartuts vedtagelse af beslutningsforslag FM 2016/37 om at oprette en talsmandsinstitution for personer med handicap. De økonomiske rammer for handicaptalsmanden er for 2017 fastlagt i Inatsisartutlov nr. 36 af 12. december 2016 om Finanslov for 2017. De fremtidige økonomiske rammer for handicaptalsmanden beror på forhandlingerne i Inatsisartut om finanslovene for kommende år.

KANUKOKA finder, at de elementer i lovforslaget, som sikrer de handicappede direkte adgang til råd og vejledning, og rådgivningsopgaver over for myndigheder og institutioner og informationsformidling samt vidensindsamling mv. er relevante og fornuftige initiativer, som det vil være relevant at sikre gennemførelsen af lovgivningsmæssigt.

Ideen med en handicaptalsmand vurderes i sig selv at være et godt initiativ for denne borger gruppe, som vurderes at være en glemt borgergruppe, hvor man i lokale samfund, til tider kan udvise berørings angst, at borgere med handicap, i lighed med andre borgere, der ikke har handicap, har samme rettigheder.

Derimod finder KANUKOKA, at det ikke er hensigtsmæssigt at tillægge et særligt handicaporgan i selvstyret kontrolbeføjelser i forhold til kommunerne, jf. lovforslagets § 10, idet der i forvejen eksisterer kontrolmuligheder, som er tilstrækkelige for at opfylde FN's handicapkonvention. Nedenfor uddybes dette synspunkt nærmere.

Svar:

Forslaget indebærer ingen ændringer i fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område og herunder de sociale regelsæt for personer med handicap. Kommunerne vil uændret være ansvarlige for varetagelse af de kommunale opgaver.

Handicaptalsmanden har ikke en tilsyns- eller kontrolfunktion. De gældende tilsyns- og kontrolfunktioner i lov om kommunernes styrelse og lov om socialvæsenets styrelse og

organisation finder uændret anvendelse. Handicaptalsmandens primære fokus er det menneskeretlige fokus og FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.

Forslag til Inatsisartutlov om Handicaptalsmand er udarbejdet på baggrund af Inatsisartut's vedtagelse af beslutningsforslag FM 2016/37 om at oprette en talsmandsinstitution for personer med handicap. De økonomiske rammer for handicaptalsmanden er for 2017 fastlagt i Inatsisartutlov nr. 36 af 12. december 2016 om Finanslov for 2017. De fremtidige økonomiske rammer for handicaptalsmanden beror på forhandlingerne i Inatsisartut om finanslovene for kommende år.

KANUKOKA vil i det følgende kommentere på lovgivningsprocessen i forhold til nærværende lovforslag, og vil herefter kommentere på lovforslagets enkelte dele.

Omkring lovgivningsprocessen noterer KANUKOKA sig, at lovforslaget på mange punkter er identisk med inatsisartutloven om børnetalsmand og børneråd. Ved høringen over forslaget til sidst nævnte lov kritiserede KANUKOKA, at KANUOKA og kommunerne ikke havde været involveret i lovgivningsprocessen.

KANUKOKA's kritik blev dengang afvist af Naalakkersuisut med følgende kommentar:

"Det bemærkes, at der ikke er tale om social-, sundheds- eller uddannelseslovgivning. Der er derimod tale om et lovforslag, der vedrører børns rettigheder. Der er således ikke tale om et kommunalt forvaltningsområde ."

KANUKOKA fastholder, at lovgivning, som indebærer kontrol med og monitorering af kommunale forvaltningsområder er så væsentlige for en hensigtsmæssig administration, at kommunerne bør inddrages på et tidligt tidspunkt i lovgivningsprocessen, dette gælder også nærværende forslag til lov om en handicaptalsmand.

Svar:

Forslaget indebærer ingen ændringer i fordeling af opgaver, ansvar og kompetence på det sociale område og herunder de sociale regelsæt for personer med handicap. Kommunerne vil uændret være ansvarlige for varetagelse af de kommunale opgaver.

Handicaptalsmanden har ikke en tilsyns- eller kontrolfunktion. De gældende tilsyns- og kontrolfunktioner i lov om kommunernes styrelse og lov om socialvæsenets styrelse og organisation finder uændret anvendelse. Handicaptalsmandens primære fokus er det menneskeretlige fokus og FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.

Forslag til Inatsisartutlov om Handicaptalsmand er udarbejdet på baggrund af Inatsisartut's vedtagelse af beslutningsforslag FM 2016/37 om at oprette en talsmandsinstitution for personer med handicap.

KANUKOKA finder samtidig, at der ikke blot er tale om en gennemførelse af beslutningen på FM 2016, pkt. 37, idet denne beslutning ikke indeholder krav om, at der skal etableres et kontrolorgan i forhold til forvaltningsmyndighederne svarende til loven om børnetalsmand og børneråd.

Svar:

Handicaptalsmanden har ikke en tilsyns- eller kontrolfunktion. De gældende tilsyns- og kontrolfunktioner i lov om kommunernes styrelse og lov om socialvæsenets styrelse og organisation finder uændret anvendelse. Handicaptalsmandens primære fokus er det menneskeretlige fokus og FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.

Handicaptalsmanden kan skabe debat og stille spørgsmål ved kommunernes varetagelse af de kommunale opgaver fsva. personer med handicap. Herved adskiller Handicaptalsmanden sig ikke fra f.eks. pårørende til personer med handicap eller Sermitsiaq/AG og KNR.

Kommunerne må i lighed med andre offentlige myndigheder kunne forsvare deres dispositioner og svare på spørgsmål. Det gælder i forhold til gældende tilsyns- og kontrolfunktioner i lov om kommunernes styrelse og lov om socialvæsenets styrelse og organisation. Men det gælder også i forhold til Handicaptalsmanden og pressens almindelige spørgsmål og kritik.

Det er KANUKOKA 's opfattelse, at de gennemførelses- og overvågningsprocedurer, som er foreskrevet i handicapkonventionen, for så vidt angår kontrol med kommunernes administration af handicapområdet, er tilgodeset ved de allerede eksisterende kontrolmodeller, som navnlig omfatter det sociale sektortilsyn i Departementet for Sociale Anliggender, Familie, Ligestilling og Justitsvæsen, herunder IPIS, Det Sociale Ankenævn, det almindelige kommunaltilsyn, Ombudsmanden for Inatsisartut, Dansk Institut for Menneskerettigheder og domstolskontrollen.

Svar:

Forslag til Inatsisartutlov om Handicaptalsmand er udarbejdet på baggrund af Inatsisartut's vedtagelse af beslutningsforslag FM 2016/37 om at oprette en talsmandsinstitution for personer med handicap.

Yderligere må KANUKOKA stille sig tvivlende over for, om det ressourceforbrug, som vil være en konsekvens af gennemførelsen af talsmandsmodeller for diverse borgergrupper vil komme til at stå i rimeligt forhold til resultaterne. Talsmandsordninger for børn, handicappede og andre formodet svage borgergrupper er opstået i europæiske lande med væsentligt større befolknings- grundlag, væsentligt større økonomi, væsentligt større offentlige sektorer og en væsentligt anden demografisk struktur end i Grønland. KANUKOKA frygter, at etableringen af talsmandsordninger for diverse borgergrupper kun

vil bidrage til en unødvendig bureaukratisering, som vil kunne virke stik imod hensigten med etableringen af talsmandsordningerne, nemlig at sikre borgernes rettigheder og gøre hverdagen lettere for borgerne.

Svar:

Forslag til Inatsisartutlov om Handicaptalsmand er udarbejdet på baggrund af Inatsisartut's vedtagelse af beslutningsforslag FM 2016/37 om at oprette en talsmandsinstitution for personer med handicap. De økonomiske rammer for handicaptalsmanden er for 2017 fastlagt i Inatsisartutlov nr. 36 af 12. december 2016 om Finanslov for 2017. De fremtidige økonomiske rammer for handicaptalsmanden beror på forhandlingerne i Inatsisartut om finanslovene for kommende år.

Vedrørende spørgsmålet om risikoen for en bureaukratisering, vil KANUKOKA fremhæve, at såvel i det aktuelle lovforslag som i loven om børnetalsmand og børneråd opereres der med en konstruktion, hvor talsmanden ikke kan behandle konkrete sager, men alligevel kan tage sager op på grund af konkrete borgerhenvendelser, og kan besøge og kræve oplysninger fra forvaltningen. KANUKOKA finder det umiddelbart vanskeligt, hvorledes disse modstående krav i praksis kan forenes.

Svar:

Konkrete sager om rettigheder for personer med handicap behandles og afgøres i henhold til de gældende sociale regelsæt og med mulighed for klage til Det Sociale Ankenævn.

Behandling og afgørelse af konkrete sager vedrørende rettigheder for personer med handicap kan ofte illustrere uhensigtsmæssig lovgivning og administrative rutiner og praksis.

Det er vurderingen, at den tilsvarende kompetence i lovgivningen om børnetalsmand og børneråd har kunnet administreres uden afgørende praktiske vanskeligheder. Det er vurderingen, at det har været medvirkende til at skabe debat og synlighed omkring børn og unges rettigheder.

Af yderligere forhold, som potentielt kan lede til øget bureaukratisering, ser KANUKOKA, manglende præcisering af de forskellige talsmandsordningers organisatoriske indbyrdes forhold og deres forhold til de administrative kontrolfunktioner.

Konkret bemærker KANUKOKA, at det i forarbejderne til loven om børnetalsmand og børneråd er fremhævet, at børnetalsmanden skal være opmærksom på de særlige behov, som børn med handicap har.

Svar:

Det er forventningen, at der i praksis ikke vil være vanskeligheder med forholdet mellem børnetalsmanden, som i sit arbejde tager udgangspunkt i FNs konvention om barnets rettigheder, og handicaptalsmanden, som i sit arbejde tager udgangspunkt i FNs konvention om rettigheder for personer med handicap.

Den politisk uafhængige handicaptalsmand varetager opgaver, der tager udgangspunkt i de rettigheder, som borgere med handicap har efter FN's handicapkonvention, mens det landsdækkende handicapcenter, som etableres af Naalakkersuisut, varetager handicapfaglige anliggender, f.eks. vedligeholdelsestræning, handicapfaglig rådgivning af personer med handicap og deres pårørende og øvrige netværk, f.eks. mht. indretning af egen bolig, muligheder for at søge hjælp efter handicaplovgivningen mv. IPIS's opgaver overgår til det landsdækkende handicapcenter, når dette åbner efteråret 2017, hvorefter IPIS ophører.

Omkring forholdet til administrative kontrolorganer og Ombudsmanden for Inatsisartut bemærker KANUKOKA, at selvom disse organers opgaver formelt er forskellige, vil der i praksis kunne opstå vanskeligheder med at prioritere de forskellige funktioner i forhold til hinanden. Det er uheldigt, såfremt flere funktioner undersøger samme forhold samtidig.

Svar:

Handicaptalsmanden har ikke en tilsyns- eller kontrolfunktion. De gældende tilsyns- og kontrolfunktioner i lov om kommunernes styrelse og lov om socialvæsenets styrelse og organisation finder uændret anvendelse.

Forholdet mellem eksisterende tilsyns- eller kontrolfunktion og Ombudsmanden for Inatsisartut giver efter det foreliggende ikke anledning til vanskeligheder med at prioritere.

Det er vurderingen, at den tilsvarende lovgivning om børnetalsmand og børneråd har kunnet administreres uden afgørende praktiske vanskeligheder med at prioritere.

Sammenfattende vil KANUKOKA anbefale, at det nuværende lovforslag ændres således, at forslaget kontrolelementer udgår.

Svar:

Handicaptalsmanden har ikke en tilsyns- eller kontrolfunktion. De gældende tilsyns- og kontrolfunktioner i lov om kommunernes styrelse og lov om socialvæsenets styrelse og organisation finder uændret anvendelse.

Det er vurderingen, at Handicaptalsmanden nødvendigvis må have adgang til oplysninger fra offentlige myndigheder og institutioner om behandling og afgørelse af sager om personer med handicap og generelle redegørelser om indgåede og afgjorte sager, verserende sager, bevillinger, normeringer, praksis mv.

Det er ikke i praksis muligt at skabe debat og synlighed uden konkret viden om de faktiske vilkår for personer med handicap.

Et hensigtsmæssigt tiltag for at forbedre de handicappedes rettigheder kunne være, at Grønland får ophævet ratifikationsforbeholdet for den valgfri protokol til handicapkonventionen.

Svar:

Forslag til Inatsisartutlov om Handicaptalsmand er udarbejdet på baggrund af Inatsisartu's vedtagelse af beslutningsforslag FM 2016/37 om at oprette en talsmandsinstitution for personer med handicap. De økonomiske rammer for handicaptalsmanden er for 2017 fastlagt i Inatsisartutlov nr. 36 af 12. december 2016 om Finanslov for 2017. De fremtidige økonomiske rammer for handicaptalsmanden beror på forhandlingerne i Inatsisartut om finanslovene for kommende år.

Det er Inatsisartut, der i givet fald træffer beslutning om eventuel ophævelse af beslutning om ratifikationsforbeholdet for den valgfri protokol til FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.

Den valgfrie protokol åbner for en undersøgelse i modsætning til en egentlig klage procedure.. Den valgfri protokol omfatter efter artikel 6 sager, hvor komiteen modtager pålidelige oplysninger, som tilkendegiver, at en deltagerstat alvorligt eller systematisk krænker de i konventionen anførte rettigheder. Komiteen kan da iværksætte en nærmere undersøgelse af de modtagne oplysninger.

Det er umiddelbart vurderingen, at formålet med Handicaptalsmanden, herunder at skabe debat og synlighed og arbejde for at fremme og sikre rettigheder for personer med handicap ikke kan opnås gennem den valgfrie protokol.

Herudover savner KANUKOKA en mere kvalificeret vurdering end angivet i lovforslaget af forventede økonomiske byrder for kommunerne knyttet til bestemmelsens § 10 om kommunernes oplysnings- og redegørelsespligt og § 7 om årligt fællesmøde.

Det er væsentligt, at kommunerne ikke påføres udgifter som følge af ny lovgivning, og evt. udgifter for kommunerne skal dækkes via justering af bloktilskud eller refusionsordninger.

Svar:

De økonomiske rammer for handicaptalsmanden er for 2017 fastlagt i Inatsisartutlov nr. 36 af 12. december 2016 om Finanslov for 2017. De fremtidige økonomiske rammer for handicaptalsmanden beror på forhandlingerne i Inatsisartut om finanslovene for kommende år.

Omkostningerne til afholdelse af årligt møde vil skulle afholdes indenfor de økonomiske rammer som fastsat på de årlige finanslove.

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget er det vurderingen, at kommunerne må forvente en vis mindre administrativ byrde forbundet med til at meddele Handicaptalsmanden oplysninger og redegørelser mv. Der er ikke på nuværende tidspunkt grundlag for at estimere de eventuelle økonomiske omkostninger.

Der er ikke efter den tilsvarende lovgivning om børnetalsmand og børneråd modtaget krav fra kommunerne om justering af bloktilskuddet eller refusionsordning.

Det bemærkes herved, at kommunerne allerede i dag er forpligtede til at meddele Grønlands Selvstyre statistiske oplysninger vedrørende personer med handicap, jf. § 65 i Selvstyrets bekendtgørelse nr. 8 af 25. juni 2014 om hjælp til personer med vidtgående handicap:

§ 65. Kommunalbestyrelsen udarbejder statistiske oplysninger m.v.

Stk. 2. De statistiske oplysninger omfatter alder, køn, bosted, diagnose, omfattelsestidspunkt, hjælpeforanstaltninger, bevillingstidspunkt og bevillingsvarighed.

Stk. 3. De statistiske oplysninger ajourføres løbende og indsendes til Naalakkersuisut senest 1. marts årligt.

Stk. 4. Naalakkersuisut kan ud over de ifølge stk. 3 indsendte statistiske oplysninger til enhver tid anmode kommunalbestyrelsen om fremsendelse af statistikker, jf. stk. 2.

Stk. 5. Naalakkersuisut kan til enhver tid anmode om andre statistiske oplysninger end de i stk. 2 nævnte.

Det må forventes, at kommunernes it-systemer / databaser, der danner grundlag for indberetning til Naalakkersuisut, tilsvarende vil kunne danne grundlag for at give oplysninger og redegørelser til Handicaptalsmanden.

KANUKOKA har dernæst en generel sproglig kommentar til lovforslaget, idet det anbefales, at udtrykket "handicappede" erstattes af udtrykket "personer med handicap", idet udtrykket "handicappede" kan have en negativ klang.

Svar:

Forslag med bemærkninger anvender udtrykket "personer med handicap".

KANUKOKA har herefter følgende bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser: ·

Lovens overskrift i forhold til kapitel 2:

Lovens overskrift angiver, at loven omhandler en handicaptalsmand mens kapiteloverskriften til kapitel 2 omtaler en handicaptalsmandsinstitution. Der er væsentlig forskel på de to begreber, da et handicaptalsmandsembede er et personligt embede, mens en

institution i sig selv udgør myndigheden. Lovens øvrige bestemmelser giver ikke nogen klar begrebsmæssig afklaring af, hvilken konstruktion, der foreslås.

Svar:

Lovens overskrift og forhold til kapitel 2 er udformet på samme måde som Inatsisartutlov nr. 11 af 22. november 2011 om Børnetalsmand og Børneråd.

Det fremgår af forslagets § 2, at der etableres en Handicaptalsmandsinstitution. Det fremgår af kapitel 2, at Handicaptalsmandsinstitutionen består af en Handicaptalsmand og et sekretariat. Endelig fremgår, at Handicaptalsmandsinstitutionen ledes af Handicaptalsmanden.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslagets § 2.

§§2 og 3:

Det fremgår af lovforslaget, at handicaptalsmanden skal være politisk uafhængig. Det afføder umiddelbart tvivl om, hvorvidt handicaptalsmandens arbejde er undergivet sædvanligt ministeransvar. Dette bør beskrives i lovforslagets bemærkninger.

Svar:

Det såkaldte ministeransvar er reguleret i Inatsisartutlov om Naalakkersuisutmedlemmers ansvarlighed, jf. landstingslov nr. 6 af 13. maj 1993 om landsstyremedlemmers ansvarlighed som ændret ved Inatsisartutlov nr. 16 af 22. november 2011 om ændring af landstingslov om landsstyremedlemmers ansvarlighed (Konsekvensrettelser).

Formanden for Naalakkersuisut og de enkelte medlemmer af Naalakkersuisut er ansvarlige for deres embedsførelse og for de afgørelser, Naalakkersuisut eller de enkelte medlemmer af Naalakkersuisut træffer indenfor et givent politisk ressortområde, jf. nærmere i lovgivningen herom.

Naalakkersuisut såvel som de enkelte medlemmer af Naalakkersuisut har ikke instruktionsbeføjelse over for Handicaptalsmandsinstitutionen, Handicaptalsmanden eller dennes sekretariat. Naalakkersuisut har ikke mulighed for at omgøre udtalelser afgivet af Handicaptalsmanden, ligesom Naalakkersuisut ikke kan eller skal føre tilsyn med handicaptalsmandens virksomhed.

Det følger heraf, at Handicaptalsmandsinstitutionen, Handicaptalsmanden og dennes sekretariats arbejde ikke er undergivet sædvanligt ministeransvar. Naalakkersuisut har imidlertid efter forslagets § 3, stk. 3, kompetence til at afsætte Handicaptalsmanden under særlige omstændigheder.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslaget § 2 . Bemærkningerne er præciseret fsva. spørgsmålet om ministeransvar.

§ 2, stk. 1, set i sammenhænge med § 3, kan give anledning til nogen tvivl, idet "nedsættelse" af en institution efterlader usikkerhed om, hvorvidt "udpegning" af en talsmand efter § 3 har en selvstændig betydning, idet det fremgår af bemærkningerne til § 3, stk. 2, at handicaptalsmanden udnævnes efter stillingsopslag.

Svar:

Der er ikke knyttet nogen selvstændig virkning til anvendelse af begreberne "nedsættelse" og "udpegning" i forhold til Handicaptalsmanden. Der er foretaget konsekvensrettelser i forslaget § 2 og 3 samt bemærkningerne hertil.

Udtrykket "handicaptalsmandsinstitution" som overskrift til § 2 i modsætning til de øvrige § overskrifter, som omhandler handicaptalsmanden, efterlader herudover tvivl om, hvorvidt det er formålet med loven at oprette et personligt embede efter samme model som Ombudsmanden for Inatsisartut, eller der oprettes en institution, som i forvaltningsretlig forstand er en styrelse, hvis chef er handicaptalsmanden, hvilket er den konstruktion, som man får indtryk af, er i tankerne, når man læser lovforslagets § 2, stk. 2.

Svar:

Det fremgår af forslaget § 2, at der etableres en Handicaptalsmandsinstitution. Det fremgår af kapitel 2, at Handicaptalsmandsinstitutionen består af en Handicaptalsmand og et sekretariat. Endelig fremgår, at Handicaptalsmandsinstitutionen ledes af Handicaptalsmanden.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslaget § 2.

§ 4:

KANUKOKA forventer, at der i sekretariatet for handicaptalsmanden ansættes personer, som har de fornødne faglige kvalifikationer til at løfte den opgave, som er beskrevet i lovforslagets § 4, stk. 3.

Svar:

De økonomiske rammer for handicaptalsmanden for 2017 er fastlagt i Inatsisartutlov nr. 36 af 12. december 2016 om Finanslov for 2017. De fremtidige økonomiske rammer for handicaptalsmanden beror på forhandlingerne i Inatsisartut om finanslovene for kommende år.

Handicaptalsmanden er ansvarlig for at tilrettelægge sin virksomhed og herunder ansættelse af personale til at varetage de opgaver, der er beskrevet i lovforslagets § 4, stk. 3.

§§ 10, 11 og 12:

KANUKOKA forstår forslaget til § 10, stk. 3, som en kontrolfunktion, som er mere vidtgående end den oplysningspligt, som kommunerne er pålagt i § 3 i landstingsforordningen om socialvæsenets styrelse og organisation, og henviser herved til sine generelle bemærkninger omkring allerede eksisterende tilsynsordninger. KANUKOKA forudsætter herved, at § 3 i landstingsforordningen om socialvæsenets styrelse og organisation alene giver hjemmel til at afkræve kommunerne konkrete oplysninger, men ikke generelle udtalelser.

Svar:

Handicaptalsmanden har ikke en tilsyns- eller kontrolfunktion. De gældende tilsyns- og kontrolfunktioner i lov om kommunernes styrelse og lov om socialvæsenets styrelse og organisation finder uændret anvendelse.

Det er vurderingen, at Handicaptalsmanden nødvendigvis må have adgang til oplysninger fra offentlige myndigheder og institutioner om behandling og afgørelse af sager om personer med handicap og generelle redegørelser om indgåede og afgjorte sager, verserende sager, bevillinger, normeringer, praksis mv.

Det er ikke i praksis muligt at skabe debat og synlighed uden konkret viden om de faktiske vilkår for personer med handicap.

Bestemmelserne læst i sammenhæng efterlader nogen tvivl om, hvilke opgaver, som påhviler handicaptalsmanden personligt, og hvilke som påhviler handicaptalsmandsinstitutionen forstået som talsmand med tilhørende sekretariat.

§ 10, stk. 4, efterlader tvivl om, hvorvidt andre af handicaptalsmandens funktioner end de i § 10 omhandlede af handicaptalsmanden kan delegeres til andre end talsmandens sekretariat.

Svar:

Handicaptalsmandsinstitutionen ledes af Handicaptalsmanden. Samtlige opgaver påhviler Handicaptalsmanden. Sekretariatet arbejder for og bistår Handicaptalsmanden i udførelse af dennes opgaver.

Handicaptalsmandens lovhjemlede adgang til offentlige institutioner uden retskendelse udgør et indgreb i den almindelige beskyttelse efter Grundlovens § 72 og Artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Denne kompetence skal alene kunne anvendes af Handicaptalsmanden og dennes sekretariat. Der er på denne baggrund fundet relevant at foretage en positiv regulering af adgangen til delegation.

Der er ikke herved foretaget nogen regulering af, om der i øvrigt kan ske delegation af Handicaptalsmandens funktioner. Det er imidlertid forudsat, at Handicaptalsmandens opgaver varetages samlet af Handicaptalsmanden og med bistand fra dennes sekretariat.

I øvrigt giver selve talsmandskonstruktionen anledning til tvivl om, hvorvidt Formanden for Naalakkersuisut har hjemmel til at overlade dele af handicaptalsmandens opgave portefølje til organer uden for handicaptalsmandens sekretariat. Der er efter KANUKOKA's opfattelse tale om et relativt kompliceret spørgsmål, som ikke mindst forudsætter en afklaring af omfanget af styringsbeføjelser hos naalakkersuisoq for sociale anliggender i forhold til handicaptalsmanden.

Svar:

Handicaptalsmandsinstitutionens og Handicaptalsmandens virksomhed er ikke undergivet noget medlem af Naalakkersuisuts politiske ressortområde. Naalakkersuisut såvel som de enkelte medlemmer af Naalakkersuisut har ikke instruktionsbeføjelse over for Handicaptalsmandsinstitutionen, Handicaptalsmanden eller dennes sekretariat.

Naalakkersuisut har ikke mulighed for at omgøre udtalelser afgivet af Handicaptalsmanden, ligesom Naalakkersuisut ikke kan eller skal føre tilsyn med handicaptalsmandens virksomhed.

Det følger heraf, at Handicaptalsmandsinstitutionen, Handicaptalsmanden og dennes sekretariat ikke er undergivet sædvanligt ministeransvar. Naalakkersuisut har imidlertid efter forslaget § 3, stk. 3, kompetence til at afsætte Handicaptalsmanden under særlige omstændigheder.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslaget § 2. Bemærkningerne er præciseret fsva. spørgsmålet om ministeransvar.

§ 9, stk. 5, sammenholdt med lovforslagets bemærkninger til § 13, stk. 1: I bemærkningerne til § 13, stk. 1, er det blandt andet nævnt:

"I det omfang Handicaptalsmanden ikke træffer afgørelser i forvaltningsretlig forstand, vil en eventuel tilsidesættelse af principperne i sagsbehandlingsloven, herunder ulovbestemte forvaltningsretlige grundsætninger, ikke kunne tillægges ugyldighedsvirkning i forhold til f.eks. Handicaptalsmandens udtalelser."

KANUKOKA bemærker, at selve det forhold, at handicaptalsmandens vurderinger vil ske i form af udtalelser, indebærer, at såfremt udtalelserne hviler på for eksempel mangelfuld sagsoplysning eller tager usaglige hensyn, vil dette naturligvis kunne få negativ indflydelse på, om en kommune vil vælge at følge handicaptalsmandens udtalelse. En kommunes afvisning af at rette sig efter handicaptalsmandens vurdering begrundet i, at vurderingen er usaglig eller mangelfuldt funderet, vil heller ikke kunne medføre negative tilsynsreaktioner mod kommunen, medmindre kommunens kritik er uberettiget.

Svar:

Handicaptalsmanden har ikke en tilsyns- eller kontrolfunktion. De gældende tilsyns- og kontrolfunktioner i lov om kommunernes styrelse og lov om socialvæsenets styrelse og organisation finder uændret anvendelse.

Handicaptalsmanden er en institution under Grønlands Selvstyre og er underlagt almindelige forvaltningsretlige principper og herunder krav til saglighed. Handicaptalsmandens gennemslagskraft og evne til at skabe debat og synlighed om rettigheder og vilkår for personer med handicap beror på saglighed

Dette er tillige baggrunden for, at Handicaptalsmanden nødvendigvis må have adgang til oplysninger fra offentlige myndigheder og institutioner om behandling og afgørelse af sager om personer med handicap og generelle redegørelser om indgåede og afgjorte sager, verserende sager, bevillinger, normeringer, praksis mv.

Det er ikke i praksis muligt at skabe debat og synlighed uden konkret viden om de faktiske vilkår for personer med handicap.

§ 15, stk. 2:

Det fremgår af lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen, at der søges tilvejebragt lovhjemmel for medfinansiering af handicaptalsmandens virksomhed fra private organisationer, foreninger, virksomheder m.v. for at sikre handicaptalsmandsinstitutionens politiske uafhængighed.

KANUKOKA bemærker, at en generel adgang til finansiering fra private midler også skaber risiko for, at der rejses tvivl om, hvorvidt handicaptalsmanden varetager særinteresser, som pågældende ikke skal varetage. Adgangen til privat medfinansiering bør derfor – hvis den overhovedet skal findes – præciseres betydeligt i loven.

Svar:

Bestemmelsen svarer til § 20, stk. 2, i Inatsisartutlov om Børnetalsmand og Børneråd. Det har ikke hidtil givet anledning til tvivl om Børnetalsmandens varetagelse af sin virksomhed indenfor rammer af lovgivningen.

Det er i bemærkningerne til forslaget § 8 nu præciseret, at Handicaptalsmanden i sin beretning skal medtage særskilt afsnit om eventuelle indtægter fra private organisationer, foreninger, virksomheder mv.

Bestemmelsen nævner herudover muligheden for finansiering fra andre offentlige myndigheder. KANUKOKA bemærker, at eventuelle tilskud fra en kommune må forudsætte, at det sker som led i et samarbejde om et nærmere defineret projekt, da kommunerne ikke kan yder driftstilskud til finansiering af selvstyreadministrationen.

§§ 17 og 18:

KANUKOKA er i tvivl om, hvad der menes med handicaptalsmandens regnskabsår, da den finanslovsfinansierede del af handicaptalsmandens virksomhed formodes umiddelbart at være en integreret del af selvstyrets økonomi, hvorfor regnskabs og revisionspligten må formodes at angå den eksterne finansiering.

Svar:

Bestemmelsen svarer til § 23 i Inatsisartutlov om Børnetalsmand og Børneråd.

Handicaptalsmandsinstitutionen er en institution under Selvstyret. Handicaptalsmanden og dennes sekretariat er undergivet de til enhver tid gældende regler og anvisninger vedrørende Selvstyrets budget- og bevillingssystem. Handicaptalsmandsinstitutionen vil endvidere være omfattet af de gældende regler om aflæggelse og revision af regnskab for Grønlands Selvstyre. Dette gælder alle institutionens indtægter og udgifter.

Kommuneqarfik Sermersooq

Kommuneqarfik Sermersooq støtter tiltag, som kan forbedre forholdene for personer med handicap, og finder derfor som udgangspunkt, at det fremlagte forslag er positivt og konstruktivt. Vi finder forslaget meget ambitiøst i forhold til de budgetterede økonomiske ressourcer for institutionen.

Svar:

Forslag til Inatsisartutlov om Handicaptalsmand er udarbejdet på baggrund af Inatsisartut's vedtagelse af beslutningsforslag FM 2016/37 om at oprette en talsmandsinstitution for personer med handicap. De økonomiske rammer for handicaptalsmanden er for 2017 fastlagt i Inatsisartutlov nr. 36 af 12. december 2016 om Finanslov for 2017. De fremtidige økonomiske rammer for handicaptalsmanden beror på forhandlingerne i Inatsisartut om finanslovene for kommende år.

Af forslaget § 4, stk. 3, fremgår, at Handicaptalsmanden skal indsamle, udvikle og formidle viden om vilkår for personer med handicap. Forslaget forholder sig ikke til, hvordan disse funktioner skal spille sammen med det kommende landsdækkende handicapcenter under Grønlands Selvstyre i Sisimiut med hensyn til servicering og rådgivning.

Svar:

Den politisk uafhængige handicaptalsmand varetager opgaver, der tager udgangspunkt i de rettigheder, som borgere med handicap har efter FN's handicapkonvention, mens det landsdækkende handicapcenter, som etableres af Naalakkersuisut, varetager handicapfaglige anliggender, f.eks. vedligeholdelsestræning, handicapfaglig rådgivning af personer med handicap og deres pårørende og øvrige netværk, f.eks. mht. indretning af egen bolig,

muligheder for at søge hjælp efter handicaplovgivningen mv. IPIS's opgaver overgår til det landsdækkende handicapcenter, når dette åbner efteråret 2017, hvorefter IPIS ophører.

Af forslaget § 8 fremgår, at den årlige beretning samtidig med offentliggørelsen sendes til Naalakkersuisut og Inatsisartut. Da ansvaret for den borgernære sagsbehandling for personer med handicap er udlagt til landets kommuner, vil vi foreslå, at det af bestemmelsen fremgår, at den årlige beretning samtidig sendes til landets kommuner.

Svar:

Forslagets § 8 er ændret således, at beretningen samtidig sendes til kommunerne og offentliggøres på Handicaptalsmandens hjemmeside.

Af hensyn til en perspektivering af forslaget kan der henvises til, at et land som Sverige tidligere har haft en Handicapombudsmand, men i dag har en Diskrimineringsombudsmand, som arbejder for, at menneskers lige rettigheder og muligheder respekteres uanset funktionsnedsættelse, alder, køn, kønsidentitet, kønsudtryk, seksuel orientering, etnisk oprindelse, religion eller anden trosopfattelse. Udfordringer med tilgængelighed i dagligdagen kan for eksempel også eksistere for andre borgere end de, som er omfattet af den til enhver tid gældende handicaplovgivning. Man kunne med fordel drage nytte af de svenske erfaringer og overveje om der i stedet for en talsmandsinstitution for borgere med handicap bør arbejdes for en diskrimineringsombudsmand, tilpasset grønlandske forhold, også af hensyn til de administrative og økonomiske byrder ved at oprette talsmandsinstitutioner for særlige befolkningsgrupper, sammenlignet med landets størrelse.

Svar:

Forslag til Inatsisartutlov om Handicaptalsmand er udarbejdet på baggrund af Inatsisartut's vedtagelse af beslutningsforslag FM 2016/37 om at oprette en talsmandsinstitution for personer med handicap. De økonomiske rammer for handicaptalsmanden er for 2017 fastlagt i Inatsisartutlov nr. 36 af 12. december 2016 om Finanslov for 2017.

Sulinermik Inuussutissarsiuqartut Kattuffiat

SIK takker for muligheden for at afgive høringsvar til den fremsendte høring vedrørende forslag til inatsisartutlov om Handicaptalsmand.

SIK støtter intentionerne om at indføre en handicaptalsmandsordning, hvor talsmanden bl.a. kan komme med forslag til forbedringer af de handicappedes forhold og yde støtte og rådgivning til de handicappede. SIK har ingen konkrete bemærkninger til indholdet i lovforslaget.

SIK har ikke yderligere bemærkninger til lovforslaget.

Departementet for Finanser og Skatter

Departement for Finanser og Skatter har ingen bemærkninger til lovforslaget.

KNIPK

KNIPK vil komme med kommentarer, efter det har læst lovforslaget vedr. handicappede. Indholdet vedr. ansættelse af talsmanden for handicappede støttes stærkt af KNIPK.

KNIPK ser frem til ansættelsen, og håber at I vil samarbejde godt med KNIPK.

Landsforeningen INOOQAT

Inooqat er tilfredse med teksten i forslag til lov om Handicaptalsmand og ser frem til et indgående samarbejde med denne.